Arvutimaailm 2/03

22 aastat tagasi - 28.02.2003 Autor: AM

Poliitika
E–ESTI JA E–RAKONNAD
Kadri Vilen,
Toomas Hendrik Ilves,
Henn Sarv
Eesti kiire infotehnoloogiamaaks arenemine ei ole ka mujal maailmas tähelepanuta jäänud — meie spetsialistid on hinnatud ning kutseid kõikvõimalikele konverentsidele kuhjub hunnikutes. Teame–teame.

Õigus
Kui vaba on digitaalne sõna?
Eneken Tikk
Eesti portaalikultuuri kibedaid vilju on pidanud maitsma nii mõnedki avaliku elu tegelased. Pole vahet, kas tegemist on rahaskandaaliga kultuuriministeeriumis või paljude meelest ebaõnnestunud eurolauluvalikuga — nooled pannakse teele nii asjaosaliste kui paljude kõrvalseisjate pihta. „Avalike tegelaste kritiseerimine ja ka solvamine on Eesti suuremates arvutiportaalides üsna igapäevane tegevus. Solvavate ütluste rohkusele vaatamata pöördutakse suhteliselt harva oma väärikuse kaitseks õigusorganite poole.”(1)

Autoriõigusest kriitilise pilguga, 1
Anto Veldre
Selleks, et autoriõiguse olemusest aru saada, on vaja kõigepealt käsitleda teatavaid filosoofilisi kategooriaid. Nendeks on materjal ning informatsioon.

Turvalisus
Turvalisus — milline meeldiv sõna!
Risto Kasepuu
Selle 10 tähest koosneva väljendi ees värisevad kõik, alates firmajuhist ja lõpetades koristaja Mallega. Kuskil on jälle miski tähtis fail kaduma läinud, ülemuse nime alt saadetakse solvava sisuga e–kirju ja nüüd peab IT osakond imet tegema, leidma pahalase, kes käitus tähtsa tüki infoga valesti, teda nahutama; ja mis kõige tähtsam, see oleks pidanud olema tehtud juba eile ja miks seda küll ette ei nähtud. Kogu selle möllu keskel on selge vaid üks: turvalisus on madal.

Usalda, aga kontrolli
Jaan Vare
Korporatiivne turvalisus on illusioon. Samuti on ekslik arvata, et mõne eraisiku finantsasjad on turvalised. Nii väidab aastaid häkkimise eest vangis istunud Kevin Mitnick ja seda näitab ka kriminaalkroonika.

Ajalugu
Arvutiviiruste ajalugu —
„muinasajast" tänapäevani, 7

Visioon
Koduarvutita me kaugele ei jõua
Tõnu Vare
Olen eriline statistilise keskmisega võrreldes — 55–aastasena kasutan igal tööpäeval peaaegu kogu aeg arvutit, millel on kiire Interneti ühendus. Kodus on ka arvuti, mis on töös õhtuti ja nädalavahetustel. Eestis on sellises eas (40–59 aastat) nettureid 30%, 60. eluaastast vanemate seas aga ainult 6% (varsti kuulun ma nende hulka).

Võrgud
Telefon on kaotaja
Tõnu Vare
Computer Industry Alamac Inc ennustuse kohaselt suureneb Interneti kasutajate arv maailmas 2005. aastaks ligi miljardini ehk täpsemalt 945 miljoni inimeseni. Veel kaks aastat hiljem peaks nettureid olema juba ligi poolteist miljardit.

Internet
Tehnoloogilisest optimismist
ja digitaalsest lõhest
Pille Vengerfeldt
Käesolevas artiklis üritan vaadata erinevaid arusaamu, mis inimestel on tehnoloogia ja ühiskonna vaheliste suhete kohta. Ühes eelmistest numbritest (AM 8/02) olen Arvutimaailma lugejaga juba jaganud oma mõtteid infokihistumisest kui sotsiaalsest nähtusest, mis käib infoühiskonda liikumisega paratamatult kaasas ja mille vastu võitlemist väga oluliseks peetakse. Detsembrikuises Arvutimaailmas annab Tõnu Vare suurepärase ülevaate digitaalse lõhe uuringust. Uurides pisut lähemalt teoreetilist raamistikku, mis digitaalse lõhe mõistet avab, vaatan hiljutistele uuringutulemustele toetudes eestlaste arvamusi uue tehnoloogia kohta.

Jututoaprogrammide juveel
Jewel mIRC
Vidrik Võsoberg
Selmet Java kaudu jututuppa logida, on kasulik ja mugav teha seda mõnda spetsiaalset chati väisamiseks mõeldud programmi elik IRC (Internet Relay Chat) scripti kasutades. Ning üheks neist on Jewel Teami poolt välja töötatud JewelScript Final, mis lisaks tavalisele suhtlemisvõimalusele pakub hulgaliselt elu hõlbustavaid või lõbustavaid lisasid.

Eesti riigiasutuste veebilehed
Valdo Praust
Eelmises Arvutimaailma numbris vaatlesime veebilehtede käideldavustesti WCAG üksikasju ja olemust, tutvustades seda kui vahendit, mis võimaldab kindlaks määrata, kas veebileht on erinevates keskkondades probleemideta vaadatav. Selles numbris vaatleme nimetatud metoodika praktilist rakendamist Eesti riigiasutuste veebilehtedel 2002. aasta detsembri seisuga.

Boeing andis Internetile tiivad
Lauri Linnamäe
Internet tõusis mõne nädala eest uutesse kõrgustesse, kui British Airways hakkas oma lennukeis pakkuma traadita andmesidet.

Raamatud võrgus
Mark Fisch, Sander Säde
AM–is on varem olnud juttu arvutitesse ja võrku kolinud filmidest ning muusikast. Kui vaatate aga kodus oma riiuleid, siis suurima osa moodustavad enamasti raamaturiiulid. Kuidas on raamatutega lood võrgus, sellest nüüd lähemalt.

Virtuaalne meigitest
ja moodide valik
Britta Hansmann
Võrk on täis kõike vajalikku ja harivat ning samuti mittevajalikku ja aegaröövivat. Ja nagu „päris maailmas”, on ka Internetis midagi üdini naiselikku. Alljärgnev on neile, kellel on aega ja huvi veeta mõned tunnid moode proovides ja meike sobitades. Ehk pabernukkudega mängimise 3D suurtele tüdrukutele.

Riistvara
Printerite test
Allan Voog
Seekordne Arvutimaailma test võttis vaatluse alla peamiselt kodukasutajale mõeldud printerid.

Fujitsu Siemens Stylistic
Jaan Vare
Loogilise jätkuna eelmises numbris tutvustatud Toshiba Portege'le on seekord vaatluse all Fujitsu Siemens ST 4100.

Gainward tutvustas uusimaid
GeForce FX videokaarte
Veiko Tamm
1984. aastal asutatud ja praeguseks hetkeks Taiwani suurimaks graafikakiirendite tootjaks tõusnud Gainward tutvustas 30. jaanuaril maailmale kahte kaarti, mis on varustatud nVidia hetke maailma kiireima graafikaprotsessoriga GeForce FX (tuntud varasemast koodnimetuse NV30 all).

Tarkvara
Microsoft Plus! for Windows XP
Jaan Vare
Ootasin kannatamatult päeva, mil saan Plus!–i oma käega katsuda ja igavalt halli töövahendi veidi põnevamaks ning vitaalsemaks muuta.

Bugi sünnilugu
Anto Veldre
Vahel öeldakse, et süsteemis on bug. Ehk siis puuk või kala. Ametliku terminoloogia kohaselt — nõrkus.

Encarta Encyclopedia Plus 2003
Jaan Vare

Millise maa rahvustoit on kartulisalat punapeedi ja heeringaga? Kus on väga populaarsed pirukad? Millises riigis tehakse suppe tavaliselt puljongist, kapsast ja hernestest?

Digifotod korda!
Jaan Vare
Jätkuks selle aasta jaanuari Arvutimaailmas kirjutatud artiklile digitaalsete piltide haldusprogrammidest vaatan seekord lähemalt Mirosofti programmi Picture It Digital Image Pro 7.0.

Varia
Tagasi stuudios
Tanel Paliale
Arvutimaailm külastas poolteist aastat tagasi kolme kodumaist helistuudiot, et uurida, kui suur on personaalarvuti osa kaasaegses professionaalses

helitöötluses.

Kuidas leida satelliite?
Enn Veenpere
Kusagil kõrgel meie peade kohal liiguvad orbiite mööda 24 GPS (Global Positioning System), mõned veel „ellujäänud” Venemaa analoogse süsteemi GLONASS (GLObalnaja Navigatsionnaja Sputnikovaja Sistema) satelliidid ning oma geostatsionaarsel positsioonil on meid abistamas WAAS–i (Wide Area Augmentation System) ja EGNOS–e (Euro Geostationary Navigation Overlay Service) satelliidid. Kus nad asuvad ja kas neid on horisondi kohal piisavalt, et GPS–i edukalt kasutada?

Mängud
Uudised
Lauri Jürisoo, Tarmo Toomepuu

Total Club Manager 2003
Andris Feldmanis
Championship Manager on arvutil juba piisavalt kaua, täpsemalt 1993. aastast, jalgpallimajandamiste seas võimutsenud. EA Sports võtab oma pühaks kohuseks seda muuta. Lubage esitleda — Total Club Manager 2003.

Unreal II: The Awakening
Lauri Jürisoo
Kosmoseajastu vestern. Kartmatu sheriff ning tema ustav meeskond avastavad ilusat, kuigi metsikut, maailma(ruumi), et lahendada üks verine saladus.

RalliSport Challenge
Tarmo Toomepuu
Konsoolimängude töötlused arvutile on enamasti olnud suhteliselt nigelad, kuid tegijad ei jäta jonni. Nüüd on asja kallal taas Microsoft, kes viskab ühe mulluse Xboxi ralli halastamatute arvutisõprade küünte vahele. See on tavapärane kihutamine, mis vähemalt mulle midagi meeldivalt üllatavat ei pakkunud.

Another War
Kaimar Palts
Teed läbi kaks–kolm rollikat ja arvad, et need ei suuda enam millegiga üllatada... Siis tuleb keegi andekas ja annab kõigile silmad ette, näitab, et vana asja on võimalik lasta hoopis uues valguses paista. Samal ajal kui üks teise järel üha edukamalt goblineid kopeerib ja loitsu–ikoone kaunimaks pikseldab, tuleb too teine välja ideega kupatada RPG meie ajale üsna lähedale, Teise maailmasõja

kanti, ning asendada mõõk püstoliga.

2002 A.D.
Lauri Jürisoo
Aeg jälle kokkuvõtteid teha, et oleks, millest hiljem lastelastele paberist mütse voltida. Kes viitsib, lugegu lisaks üle 2/02 ilmunud kokkuvõte ülemöödunud aastast.

Juhtkiri
Kevad teeb seiklushimuliseks
Lauri Jürisoo
Iga ajakirjatoimetuse elus esineb hetki, mil peatoimetaja käib ahastava näoga ringi, kuulutades, et järgmise numbri trükkisaatmiseks on palju vähem aega kui tavaliselt. Nagu meil seekord.

- AM arhiiv

Pilt